

Temeljem članka 70. i 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22, 155/23, 156/23), odredbi Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, 2024.), Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (Vlada Republike Hrvatske, Ured za ravnopravnost spolova, 2023.) te Pravilnika o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (NN 132/13) i članka 46. Statuta Srednje tehničke prometne škole, Školski odbor na sjednici održanoj 5. ožujka 2025. godine, donosi

PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA U SREDNJOJ TEHNIČKOJ PROMETNOJ ŠKOLI

I. UVODNE ODREDBE

Protokol o postupanju u slučaju nasilja u Srednjoj tehničkoj prometnoj školi (u daljnjem tekstu Protokol) odnosi se na prevenciju svih situacija povećanog rizika, kao i na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite učenika i svih zaposlenika koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja.

Imenice u muškom rodu podrazumijevaju rodno-spolnu jednakost.

Protokol utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja dionika unutar odgojno-obrazovne ustanove u slučaju saznanja ili sumnje o počinjenom nasilju (bilo koje vrste) nad učenikom, odnosno propisuje što treba činiti ravnatelj, voditelj, stručni suradnik psiholog i pedagog, nastavnik, učenik, drugi djelatnik škole ili roditelj/skrbnik djeteta.

II. DEFINICIJA NASILJA

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako **namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje među djecom i mladima učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga** (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

NASILJEM MEĐU DJECOM I MLADIMA SMATRA SE:

- namjerno uzrokovani **fizički napad** kao i pokušaj fizičkog napada u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira je li kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda.
- **psihičko i emocionalno nasilje** prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili

oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih je i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

- **oponašanje djece s teškoćama u razvoju** po određenim karakteristikama, primjerice: oponašanje hoda, govora, tjelesnih karakteristika uzrokovanih invaliditetom i drugi ponižavajući gestikulirajući pokreti koji upućuju na intelektualno, mentalno ili osjetilno oštećenje.
- **elektroničko nasilje (cyberbullying)** kao oblik komunikacijske aktivnosti sa svim elementima verbalnog, socijalnog ili psihološkog nasilja kroz uporabu interneta, e-mailova, web stranica, blogova, videa ili mobilnih telefona i koja služi kako bi se neko dijete ponizilo, zadirkivalo, prijetilo mu se ili ga se teroriziralo na neki drugi način. Cilj elektroničkog nasilja uvijek je povrijediti, uznemiriti ili na bilo koji drugi način naštetiti djetetu, bilo u obliku tekstualnih ili video poruka, fotografija, poziva ili neugodnih komentara. Može ga činiti jedna osoba ili grupa djece.

Elektroničko nasilje obuhvaća:

- slanje anonimnih poruka neprimjerenog sadržaja i korištenje govora mržnje
 - poticanje grupnog govora mržnje i verbalnog nasilja na društvenim mrežama
 - širenje nasilnih i uvredljivih komentara o drugoj djeci i mladima
 - vrijeđanje i davanje pogrdnih imena
 - kreiranje internetskih stranica (blogova) koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun druge djece i mladih
 - slanje tuđih fotografija te traženje ostalih da ih procjenjuju po određenim karakteristikama
 - fotografiranje i snimanje djece s određenim karakteristikama (primjerice invaliditetom) s ciljem njihova izrugivanja
 - otkrivanje osobnih informacija o drugima i stavljanje na društvene mreže bez dozvole
 - „provaljivanje“ u tuđe e-mail adrese
 - slanje neugodnih sadržaja drugima
 - prijetnje smrću i druge prijetnje
 - izlaganje neprimjerenim sadržajima
 - spolno uznemiravanje i spolno ucjenjivanje (*sexting i sextortion*)
 - i sve druge oblike elektroničke komunikacija s elementima nasilja među djecom i mladima.
- **Seksualno (spolno) uznemiravanje** odnosi se na neželjena seksualna ponašanja, koja ne uključuju nužno fizički dodir, a koja osobu dovode u neugodan i ponižavajući položaj i/ili izazivaju osjećaj srama. Uključuje različita ponašanja, verbalna, neverbalna i/ili fizička, u rasponu od neželjenih seksualnih komentara, opaski o tijelu, izgledu i seksualnosti, preko neželjenih prijedloga seksualne prirode i neprikladne seksualne pažnje, do neželjenih fizičkih dodira (isključeni dodiri po intimnim dijelovima tijela).
 - **Seksualno zlostavljanje** odnosi se na neželjena seksualna ponašanja, za koja osoba nije dala pristanak, a uključuje različite oblike seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja, uključujući i ponašanja utemeljena na zlouporabi ranjivog položaja, povjerenja, razlike u moći. Primjeri takvih oblika seksualnog nasilja su dodirivanje po intimnim dijelovima tijela, upoznavanje djece s pornografijom, zlouporaba snimki spolno eksplicitnog sadržaja, prisiljavanje žrtve da gleda dok počinitelj masturbira.

VRŠNJAČKI SUKOB

Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među djecom i mladima od običnog sukoba vršnjaka.

- **Vršnjačkim sukobom** smatra se **sukob u kojem ne postoje elementi navedeni za nasilništvo (ne postupaju jedan prema drugom s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja šteta, nema nerazmjera moći, nema težih posljedica za učenika u sukobu);**
 - djeca ne inzistiraju da mora biti po njihovu,
 - mogu dati razloge zašto su u sukobu,
 - ispričati se ili prihvatiti rješenje da nitko nije pobijedio,
 - slobodno pregovarati da bi zadovoljili svoje potrebe,
 - mogu promijeniti temu i otići iz situacije.

III. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NEPRIMJERENOG PONAŠANJA U ŠKOLI

1. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOB

U slučaju običnog vršnjačkog sukoba svaki djelatnik Škole dužan je:

- odmah prekinuti sukob među učenicima
- obavijestiti o sukobu razrednika, stručnog suradnika (pedagoga/psihologa) ili voditelja i ravnatelja Škole
- razrednik, pedagog, psiholog ili voditelj i ravnatelj dužni su obaviti individualne razgovore sa sukobljenim učenicima
- predložiti učenicima da se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće „pobijediti“
- u slučaju da učenik opetovano dolazi u takve sukobe s vršnjacima, razrednik i stručni suradnik (pedagog/psiholog) će pozvati roditelje u Školu s ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku
- prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni savjetodavni rad, učeniku će se omogućiti pedagoška i/ili psihološka pomoć u Školi ili izvan Škole u dogovoru s roditeljima/skrbnicima
- Škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu s Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do promjene ponašanja učenika
- u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja/skrbnika, Škola će obavijestiti Zavod za socijalni rad i nadležnu policijsku postaju.

2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU UČENICIMA

U svim slučajevima nasilja među učenicima koji su definirani navedenim čimbenicima Škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima koji je donijela Vlada Republike Hrvatske 2024. godine i ovim Protokolom.

Stručna osoba za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja je stručni suradnik psiholog.

Svaki radnik odgojno-obrazovne ustanove dužan je prijaviti ravnatelju odnosno policiji i/ili Hrvatskom zavodu za socijalni rad sumnju ili saznanje o nasilju neovisno o tome je li do sumnje ili saznanja o nasilju došao tijekom ili izvan radnog vremena, odnosno je li se nasilje dogodilo u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili izvan nje.

U slučaju saznanja ili sumnje o nasilju među djecom i mladima, odnosno u slučaju svjedočenja djeteta nasilju među djecom i mladima, odgojno-obrazovni radnici dužni su:

- u slučaju aktualnog nasilja odmah poduzeti sve mjere da se isto zaustavi, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih radnika odgojno-obrazovne ustanove ili pozvati policijske službenike
- po potrebi: pružiti prvu pomoć, pozvati hitnu liječničku pomoć, pratiti dijete liječniku i pričekati dolazak njegovih roditelja ili skrbnika
- osigurati sigurnost djeteta do dolaska roditelja, skrbnika ili osobe kojoj je dijete povjereno na svakodnevnu skrb, a u slučaju njihove odsutnosti do dolaska stručnog radnika područnog ureda Zavoda za socijalni rad, a po potrebi i policije,
- o nasilju ili sumnji na nasilje odmah izvijestiti ravnatelja, pedagoga/psihologa ili voditelja
- odmah po saznanju ili sumnji o nasilju obavijestiti roditelje ili skrbnika djeteta žrtve i djeteta počinitelja nasilja te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima događaja i aktivnostima koje će se poduzeti
- **saznanje ili sumnju na nasilje odmah prijaviti nadležnoj policijskoj postaji, Zavodu za socijalni rad, Upravnom odjelu za prosvjetu, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih te liječnici školske medicine zbog poduzimanja mjera zaštite prava učenika putem Obrasca iz Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (2024.)**
- po saznanju ili sumnji na nasilje žurno obaviti odvojeni razgovor s djetetom žrtvom nasilja i djetetom počiniteljem nasilja, na pažljiv način i poštujući dječje dostojanstvo i pravo djeteta na sudjelovanje (razrednik, pedagog, psiholog, ravnatelj)
- roditeljima ili skrbnicima djeteta žrtve nasilja i djeteta počinitelja nasilja odmah ili što prije dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći u odgojno-obrazovnoj ustanovi i/ili izvan nje
- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju informacije o sumnji ili počinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja pritom poštujući dostojanstvo djece svjedoka i njihovu želju da razgovaraju o navedenim okolnostima,
- ako se radi o saznanjima ili sumnji o počinjenom teškom obliku ili intenzitetu nasilja koje je doživjelo dijete žrtva nasilja, a koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, potrebno je odmah izvijestiti ministarstvo nadležno za obrazovanje koje će u slučaju potrebe osigurati pružanje odgovarajuće stručne psihološke, psihosocijalne ili socijalno pedagoške pomoći, a po potrebi i druga nadležna tijela
- o poduzetim aktivnostima, mjerama, razgovorima, i svojim opažanjima izraditi bilješku koja se na zahtjev dostavlja nadležnim tijelima
- nadležnim tijelima dati sve relevantne informacije o sumnji na nasilje među djecom i mladima, ponašanju djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi i suradnji roditelja s odgojno obrazovnom ustanovom
- na traženje područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, odgojno-obrazovne ustanove dužne su dostaviti relevantne informacije koje su bitne za procjenu razvojnih rizika i rizika za sigurnost djeteta, kao i za donošenje odluka odnosno određivanje mjera u postupcima za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta.

U svrhu prevencije svih oblika i prepoznavanja nasilja među djecom i mladima, odgojno obrazovne ustanove dužne su:

- provoditi preventivne radionice i/ili savjetovanja za djecu i mlade te druge aktivnosti s ciljem stvaranja prijateljskog okruženja, razvoja međusobnog uvažavanja, poštovanja različitosti te primjene nenasilne komunikacije
- upoznati sve radnike u odgojno-obrazovnoj ustanovi s odredbama propisa vezanih uz prava djece i mladih i obvezi prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima
- redovito poučavati učenike o njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, a osobito u slučajevima nasilja
- provoditi preventivnu strategiju utemeljenu na procjeni potreba odgojno obrazovne ustanove koja je usmjerena učenicima, roditeljima i učiteljima/nastavnicima
- provoditi preventivne programe kojima se promiče zaštita prava, sigurnosti i zdravlja djece i mladih te programe usmjerene osvještavanju neprihvatljivosti nasilja, usvajanju vještina nenasilnog rješavanja sukoba te postupanju u slučaju pojave nasilja među djecom i mladima
- provoditi programe razvoja socijalizacijskih vještina djece i mladih, posebno komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba među djecom i mladima s naglaskom na mijenjanje stereotipnih uvjerenja i predrasuda koje pridonose nasilnom ponašanju kao prevencije pojave nasilja u odrasloj dobi
- organizirati i sudjelovati u organiziranju i provođenju dodatne edukacije za odgojno obrazovne radnike i ostale radnike u odgojno-obrazovnoj ustanovi, učenike i roditelje/skrbnika s ciljem pravovremenog prepoznavanja i suzbijanja nasilja među djecom i mladima. Edukacije učenika i roditelja/skrbnika mogu se provoditi u suradnji s nadležnim institucijama, Obiteljskim centrom i/ili lokalnom zajednicom kao i udrugama koje imaju suglasnost Ministarstva.

3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA UČENIKA PREMA DJELATNIKU ŠKOLE

U slučaju da je djelatnik Škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika Škole, on treba o tome izvijestiti ravnatelja i stručnog suradnika (pedagoga /psihologa) ili voditelja koji će:

- razgovarati s učenikom u prisutnosti razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru
- odmah obavijestiti roditelje/skrbnike učenika, upozoriti ih na neprihvatljivost takvog ponašanja te savjetovati o institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške
- postupiti sukladno odredbama Pravilnika o kriterijima za izricanje pedagoških mjera
- **o događaju izvijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, nadležnu policijsku postaju Upravni odjel za prosvjetu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih i liječnika školske medicine**
- u slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru Škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj i stručni suradnik (pedagog/psiholog) su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima
- uključiti učenika u savjetodavni rad sa stručnim suradnikom (pedagogom/psihologom) ili u dogovoru s roditeljima u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške.

4. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA DJELATNIKA ŠKOLE PREMA UČENIKU

U slučaju da je učenik doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane djelatnika Škole, djelatnici Škole koji su prisutni ili se nalaze u blizini će:

- odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema učeniku i bez odlaganja obavijestiti ravnatelja, stručnog suradnika (pedagoga/psihologa) ili voditelja i razrednika učenika
- stručni suradnik (pedagog/psiholog) ili voditelj će razgovarati s učenikom s ciljem sprječavanja mogućih negativnih dugoročnih posljedica tog događaja na njegovo mentalno zdravlje, a odmah potom obavijestiti roditelja o događaju i po potrebi ga pozvati na razgovor u Školu te usmjeriti na dobivanje stručne podrške u Školi ili izvan nje
- provjeriti postoje li kod učenika ozljede ili sumnja na iste te u tom slučaju usmjeriti roditelje na liječnički pregled, a ukoliko je roditelj iz opravdanog razloga spriječen u tom trenutku doći po učenika, na liječnički pregled odlazi u pratnji dežurnog nastavnika koji je s učenikom sve dok po njega ne dođe roditelj
- ravnatelj i stručni suradnik (pedagog/psiholog) će odmah nakon zbrinjavanja učenika obaviti razgovor s djelatnikom Škole i zatražiti njegovo pisano očitovanje o događaju te će, nakon utvrđivanja svih okolnosti i važnih parametara koji se tiču nasilnog ponašanja djelatnika Škole prema učeniku, ravnatelj donijeti procjenu o eventualnoj obvezi sankcioniranja djelatnika Škole
- **o događaju izvijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, nadležnu policijsku postaju, Upravni odjel za prosvjetu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih i liječnika školske medicine.**

5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM I NEOVLAŠTENOG ULASKA U ŠKOLU

Roditelji mogu ulaziti u školsku ustanovu samo u dogovorenom terminu uz prethodnu najavu ili na poziv od strane školske ustanove, o čemu se obavještava radnik na ulazu u školsku ustanovu. Roditelji koji dolaze na informativne razgovore s razrednicima obvezni su poštovati raspored koji objavljuje školska ustanova. Radnik školske ustanove dužan je preuzeti stranku na ulazu te nakon sastanka ispratiti stranku iz školske ustanove.

Radnik školske ustanove obavezan je provjeriti identitet osobe koja ulazi u školsku ustanovu uvidom u osobnu iskaznicu ili drugi odgovarajući dokument s fotografijom osobe. Osobi koja to odbije neće se dopustiti ulazak u školsku ustanovu.

U slučaju održavanja roditeljskog sastanka, razrednik prisutne roditelje dočekuje na ulazu školske ustanove i vodi do učionice, a nakon završetka roditeljskog sastanka razrednik prati roditelje do izlaza.

Svi posjetitelji koji nisu radnici ili učenici školske ustanove moraju biti evidentirani i u pratnji radnika školske ustanove upućeni na dogovoreno mjesto i ispraćeni iz školske ustanove.

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (djelatnik Škole, roditelj/skrbnik učenika ili treće osobe koja se nalazi u prostoru Škole) prema drugoj odrasloj osobi ili saznanja da odrasla osoba unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost drugih osoba i/ili školske imovine, djelatnici Škole koji su dežurni ili se nalaze u blizini će:

- pozvati policiju
- hitno obavijestiti ravnatelja Škole i stručnog suradnika (pedagoga/psihologa) ili voditelja
- **o svemu izvijestiti nadležni policijsku postaju i Zavod za socijalni rad, Upravni odjel za**

prosvjetu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.

U slučaju uočavanja neuobičajenog ponašanja osoba o tome odmah obavijestiti ravnatelja ili osobu koja ga mijenja. U slučaju uočavanja protupravnog ponašanja ili ponašanja kojim se ugrožava sigurnost osoba u školskoj ustanovi, žurno će se o tome obavijestiti i policija.

U slučaju neovlaštenog ulaska drugih osoba u Školu (dolazak bez prethodne najave razredniku, predmetnom nastavniku, stručnom suradniku (pedagogu/psihologu), ravnatelju Škole, djelatnici Škole koji su dežurni ili se nalaze u blizini će upozoriti osobu na neovlašten ulazak u Školu i na obvezu prethodne najave dolaska te će se od osobe zatražiti da napusti prostor Škole. O događaju će hitno obavijestiti ravnatelja Škole koji će po potrebi pozvati policiju i/ili ju o tome obavijestiti pisanim dopisom.

6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA DJECE

Prema Konvenciji o pravima djeteta (UN, 20. studenog 1989.), dijete je svaka osoba mlađa od 18 godina. Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece zlostavljanje i zanemarivanje se definira kako slijedi: „Zlostavljanje je svaki oblik tjelesnog i/ili emocionalnog zlostavljanja, seksualnog zlostavljanja, zanemarivanja i nemarnog postupanja ili iskorištavanja djece, što rezultira stvarnom ili potencijalnom opasnosti za djetetovo zdravlje, preživljavanje, razvoj ili dostojanstvo u kontekstu odnosa odgovornosti, povjerenja i moći“. „Zanemarivanje je propuštanje zadovoljenja djetetovih potreba u mjeri koja znatno utječe na djetetov tjelesni i psihički razvoj. Nije uvijek namjerno i granica kad počinje zanemarivanje nije uvijek potpuno jasna“.

Fizičko zanemarivanje djece definira se kao nezadovoljavanje minimalnih fizičkih potreba djeteta kao što su raznolika prehrana, adekvatan i siguran smještaj, prikladna odjeća te zaštita od ozljeda.

Emocionalno zanemarivanje djece definira se kao nezadovoljavanje minimalnih emocionalnih potreba djeteta. Najčešće se radi o roditeljskom neobaziranju na djetetove emocionalne potrebe te ne pomaganju djetetu kada mu je potrebna pomoć zbog čeg se osjeća odbačeno.

Obrazovno zanemarivanje djece obuhvaća izostanak pomoći, potpore i poticanja tijekom školovanja. Uključuje također izostanak pomoći pri učenju, nedostatak nužne opreme za školovanje, neprisustvovanje roditeljskim sastancima i slično.

Odgojno-obrazovne ustanove obvezne su skrbiti o ostvarivanju prava djeteta u slučajevima svih oblika nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja, odgojne zapuštenosti, nehajnog postupanja, zlostavljanja i izrabljivanja. U slučajevima sumnje u zlostavljanje ili zanemarivanje djeteta, sukladno predmetnom Protokolu, odgojno-obrazovni djelatnici u suradnji s nadležnim institucijama i tijelima obvezni su žurno pokrenuti postupak radi zaštite prava djeteta. U slučaju sumnje ili saznanja o nasilnom postupanju ili zanemarivanju u obitelji učenika, djelatnici Škole obvezni su isto prijaviti ravnatelju i stručnom suradniku koji će:

- obaviti razgovor s učenicom i obavijestiti ga o daljnjim postupcima
- pružiti pomoć učeniku u skladu sa svojim kompetencijama
- ako je učenik ozlijeđen u mjeri koja zahtjeva liječničku pomoć, osobito hitnu medicinsku pomoć, djelatnik ili ravnatelj obvezan je odmah zatražiti pomoć liječnika, odnosno hitne medicinske službe te postupiti po dobivenim preporukama. S učenicom ostaje djelatnik Škole koji je zatražio

medicinsku pomoć

- **izvršiti prijavu nadležnoj policijskoj postaji, obavijestiti Zavod za socijalni rad i školskog liječnika**
- u slučaju osobito teškog oblika ili intenziteta nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati traumu kod djeteta žrtve ili drugih učenika, **Škola će izvijestiti Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, a po potrebi i druga ministarstva te zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku ili socijalno/pedagošku pomoć za učenike odgojno obrazovne ustanove**
- u slučaju sumnje na počinjenje kaznenog djela odgojno-obrazovni djelatnici obvezni su osigurati tragove i dokaze počinjenog kaznenog djela koji se nalaze u odgojno obrazovnoj ustanovi do dolaska policije kako ne bi bili uništeni, skriveni, izmijenjeni ili otuđeni s mjesta događaja.

Ravnatelj i odgojno-obrazovni djelatnici će na zahtjev policije ustupiti dokumentaciju te pružiti saznanja o povredi prava učenika, o svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite prava učenika te svojim opažanjima odgojno-obrazovni djelatnici vode službene bilješke koje u pisanom obliku predaju ravnatelju, a na zahtjev dostavljaju drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo, sud).

7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNAJANJA ILI SUMNJE NA SEKSUALNO NASILJE

Prema Vladinom Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (rujan 2023.) seksualno nasilje jedan je od prevladavajućih oblika rodno uvjetovanog nasilja i predstavlja jedan od najtežih oblika pojavnosti nasilja i diskriminacije žena. Utvrđeno je da, iako bilo koja osoba može doživjeti seksualno nasilje, bez obzira na spol i dob, ono neproporcionalno više pogađa djevojčice, djevojke i žene. Najčešći oblici seksualnog nasilja su **seksualno uznemiravanje, seksualno zlostavljanje i silovanje**. U slučaju kada je **seksualno nasilje sastavni dio obiteljskog nasilja**, odgojno-obrazovne ustanove postupaju po Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj: 70/17., 126/19., 84/21., 114/22. i 36/24.), Obiteljskom zakonu („Narodne novine“, broj: 103/15., 98/19., 47/20., 49/23. i 156/23.), Kaznenom zakonu („Narodne novine“, broj: 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24.), Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, broj: 87/08., 86/09., 92/10., 105/10-iaspravak, 90/11., 5/12., 16/12., 86/12., 126/12, 94/13., 152/14., 07/17., 68/18., 98/19., 64/20., 151/22. i 156/23.), Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima („Narodne novine“, broj: 132/13.), te ovom Protokolu.

U slučaju primanja informacije iz koje proizlazi sumnja da je dijete odnosno učenik doživio seksualno uznemiravanje ili seksualno nasilje, svaki djelatnik Škole, dužan je:

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno ponašanje prema djetetu/učeniku
- na smiren način saslušati dijete, učenika žrtvu nasilja, po mogućnosti od strane stručne osobe (psihologa) te pružiti pomoć i potporu djetetu
- voditi računa da se razgovor s djetetom, učenikom vodi u uvjetima i na način prilagođen djetetu, da se dijete ne ispituje i da mu se ne postavljaju sugestivna pitanja, već na smiren način dopustiti djetetu da samostalno opiše događaj na način i u opsegu kako to samo želi
- obveza je osobe koja vodi razgovor upoznati dijete, na djetetu razumljiv način, s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim

očekivanim procedurama,

Škola osigurava da se učenik o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan), odmah po primanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je dijete, učenik doživjelo seksualno nasilje, ravnatelj Škole, odnosno svaka druga osoba koja ima bilo kakvih saznanja o počinjenom seksualnom nasilju prema djetetu, učeniku **bez odgode prijavljuje sumnju o postojanju kaznenoga ili prekršajnog djela policiji ili državnom odvjetniku te nadležnom Hrvatskom Zavodu za socijalni rad.**

Ukoliko je počinitelj djelatnik Škole, uz prethodno navedeno, poduzima mjere sukladno disciplinskoj odgovornosti počinitelja, poduzeti žurne mjere za sigurnost i zaštitu djeteta i obavijestiti roditelje/skrbnika/osobu kojoj je povjerena skrb o djetetu, odnosno nadležni područni ured Zavoda za socijalni rad ako postoji sumnja da se nasilje dogodilo u obitelji. Ukoliko je djetetu, učeniku potrebna žurna liječnička intervencija ili pregled odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, učenika, otpratiti ili osigurati pratnju djeteta, učenika od strane stručne osobe liječniku te sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju.

U slučaju da su roditelji/skrbnici nedostupni, ne žele se odazvati ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, u suradnji s policijom obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, kako bi se osigurala prisutnost stručnog radnika Zavoda za socijalni rad, pri razgovoru policijskog službenika s djetetom, učenikom, odnosno ukoliko se ista ne može osigurati, prisutnost stručnog radnika Škole koja skrbi o učenicima. Učenika, žrtvu i osobe koje skrbe o djetetu upoznati o mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore djetetu, poduzeti mjere za zaštitu privatnosti učenika.

Ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik Škole, ravnatelj Škole dužan je poduzeti mjere zaštite djeteta, učenika žrtve i druge djece, učenika od kontakta s počiniteljem, te obavijestiti policiju, nadležno državno odvjetništvo i nadležni Zavod za socijalni rad. Ukoliko je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik Škole ili se seksualno nasilje dogodilo u prostoru Škole, Škola je dužna izvijestiti ministarstvo nadležno za odgoj i obrazovanje, bez obzira tko je počinitelj.

Protiv počinitelja provesti preispitivanje radno-pravne i etičke odgovornosti, te ukoliko se utvrdi odgovornost, odrediti disciplinsku kaznu.

U slučaju vršnjačkog seksualnog nasilja od strane stručne osobe obaviti razgovor s djetetom, učenikom koje je počinilo nasilje, ukazati djetetu, učeniku na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja. Tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete, učenik neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete, učenik žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti nadležni Zavod za socijalni rad. Pozvati roditelje/skrbnike djeteta, učenika koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja učenika te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć. Na učenicima razumljiv i prilagođen obavijestiti o obvezi prijave nadležnom Zavodu za socijalni rad, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama.

U slučaju nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati visoku razinu uznemirenosti i stresa kod druge djece, učenika, Škola će zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku ili socijalno/pedagoško/psihološku pomoć. O svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite djece, učenika te svojim opažanjima djelatnici Škole dužni su voditi službene bilješke koje predaju ravnatelju Škole, a na zahtjev dostaviti i drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo, sud, Zavod za socijalni rad). **O postupanju povodom prijave sumnje na seksualno nasilje nad djetetom, učenikom, Škola je dužna najkasnije u roku od 7 dana, obavijestiti**

nadležno ministarstvo, pravobranitelja za djecu, pravobranitelja za osobe s invaliditetom ukoliko dijete ima teškoće u razvoju, nadležnog liječnika školske i adolescentne medicine i nadležnog liječnika primarne zdravstvene zaštite (liječnik opće medicine/pedijatar).

8. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUMNJE NA SUICIDALNE SKLONOSTI I SAMOOZLJEĐIVANJE

Uz nasilno ponašanje prema drugim osobama, javlja se i nasilno ponašanje prema vlastitom tijelu koje uključuje samoozljeđivanje, suicidalne planove i pokušaje, odnosno suicid. Nesuicidalno samoozljeđivanje je namjerno ozljeđivanje vlastitog tijela bez svjesne suicidalne nakane koje rezultira oštećenjem tkiva, bolešću ili rizikom od smrti. Samoozljeđivanje uključuje različite oblike fizičkog ozljeđivanja poput rezanja kože, griženja, grebanja kože, paljenja kože, udaranja dijelovima tijela o tvrde podloge, umetanja predmeta u tijelo, ali može uključivati i ponašanja koja osobi indirektno štete poput prejedanja ili izgladnjivanja, pretjerane tjelovježbe, prekomjernog korištenja psihoaktivnih tvari ili upuštanja u riskantne seksualne odnose. Suicid je svjesno i namjerno oduzimanje vlastitog života kojem uobičajeno prethode suicidalne ideje i planovi izvršenja suicida te eventualno neuspješni pokušaji suicida odnosno pokušaji oduzimanja života koji nisu završili smrtnim ishodom.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAMOOZLJEĐIVANJA

U slučaju samoozljeđivanja učenika, djelatnik Škole koji primijeti znakove samoozljeđivanja (rezove, rane, ožiljke) ili dobije informaciju o postojanju samoozljeđivanja kod učenika, o tome je dužan odmah izvijestiti stručne suradnike (pedagoga/psihologa) i ravnatelja Škole koji će:

- obaviti informativni i savjetodavni razgovor s učenikom koji se samoozljeđuje i pružiti pomoć u skladu sa svojim kompetencijama, po potrebi osigurati pružanje zdravstvene zaštite
- žurno i bez odgode obavijestiti roditelje/skrbnike o samoozljeđivanju i uputiti ih na pregled liječniku školske medicine te na obvezu naručivanja na pregled u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške
- u roku od 7 od razgovora u Školi, roditelj/skrbnik dužan je obavijestiti Školu o dobivenom terminu pregleda u instituciji pružatelju zdravstvene zaštite i podrške, a u slučaju da to ne učini, Škola će obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, istovremeno dajući informacije o ponašanju učenika u školi i suradnji roditelja/skrbnika sa Školom,
- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu bilješku koju će na zahtjev dostaviti drugim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUICIDALNIH MISLI, NAMJERA, POKUŠAJA SUICIDA ILI SUMNJE NA SUICID

Djelatnik Škole koji primijeti rizična ponašanja učenika koja mogu biti povezana sa suicidom ili dobije informaciju o postojanju istih kod učenika, o tome je dužan odmah izvijestiti stručne suradnike (pedagoga/psihologa) i ravnatelja Škole. Djelatnik Škole reagira na svako

učenikovo izražavanje suicidalnih misli i/ili namjera i/ili ranijih suicidalnih pokušaja koje može izraziti verbalno (kao izoliranu izjavu ili razgovor), pisano (u školskim zadaćama, na vlastitim društvenim mrežama) ili kreativno (kroz crtež ili drugu likovnu aktivnost). Djelatnik Škole u tim situacijama ne procjenjuje ozbiljnost i istinitost učenikovih namjera, već o tome odmah obavještava stručne suradnike (pedagoga/psihologa) i ravnatelja koji će:

- obaviti informativni i savjetodavni razgovor s učenikom koji je na neki način izrazio postojanje suicidalnih misli i/ili namjera i/ili ranijih suicidalnih pokušaja
- u slučaju hitne potrebe, dopratiti učenika do institucije pružatelja zdravstvene zaštite
- učenika upoznati s obvezom informiranja roditelja i nadležnih institucija s obzirom na težinu njegove izjave, čak i u slučaju učenikovog mogućeg ublažavanja iste izjave ili objašnjavanja u kontekstu šale, kolokvijalnog izražavanja ili komunikacijskog stila
- žurno i bez odgode obavijestiti roditelje/skrbnike o informacijama koje su dobili od učenika i/ili djelatnika Škole te ih savjetovati o institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške
- po potrebi organizirati nadzor nad učenikom do dolaska roditelja ili skrbnika
- **o svemu obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, policijsku postaju, Upravni odjel za prosvjetu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih i liječnika školske medicine,**
- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu bilješku koju će na zahtjev dostaviti drugim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUICIDA

U slučaju saznanja o počinjenom suicidu učenika Škole, djelatnici Škole dužni su odmah o tome izvijestiti ravnatelja i stručnog suradnika psihologa Škole. Ravnatelj i stručni suradnik psiholog utvrđuju potrebu za kriznom intervencijom te u tu svrhu aktiviraju Tim za psihološke krizne intervencije i dostavljaju osnovne podatke o kriznom događaju. Ravnatelj Škole informira o kriznom događaju i podnosi zahtjev za pokretanje krizne intervencije Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih (Upravi za standard, strategije i posebne programe).

Prije dolaska Tima za psihološke krizne intervencije, stručni suradnik psiholog i ravnatelj ulaze u razred učenika koji je počinio suicid te potiče komunikaciju o kriznom događaju i njegovim posljedicama na psihičko stanje svih učenika u razredu. Stručni suradnik psiholog individualno ili grupno razgovara sa svim učenicima kod kojih se primijeti izostanak socijalno-emocionalnih vještina za nošenje s nesretnim događajem.

Škola je o ovom događaju dužna izvijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, policiju, Upravni odjel za prosvjetu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih te školskog liječnika.

IV. EVIDENCIJA ŠKOLE O NASILJU U ŠKOLI

Škola vodi evidenciju o svim navedenim vrstama nasilja u obliku službenih bilješki ravnatelja i stručnog suradnika (pedagoga/psihologa) ili voditelja o provedenim razgovorima sa svim dionicima događaja, a uz njih prilaže i sve dopise poslane nadležnim institucijama. Za ažurnost i točnost vođenja evidencije zaduženi su stručni suradnici. Obrazac u slučaju nasilja u školi sastavni je dio ovoga Protokola. Popunjeni obrazac djelatnik Škole dostavlja odgovornim

osobama Škole (ravnatelj) i/ili stručnim suradnicima (pedagog/psiholog). Sve provedene razgovore sa sudionicima neprimjerenog ponašanja (žrtva ili počinitelj), potrebno je evidentirati u dnevnik rada stručnih suradnika i/ili dosje učenika.

OBRAZAC U SLUČAJU NASILJA U ŠKOLI

Datum i vrijeme događaja: _____

Mjesto događaja: _____

Vrsta događaja: • verbalno nasilje • fizičko nasilje • diskriminacija (utemeljena na: _____) • sudjelovanje u tučnjavi • seksualni delikt • oštećenje tuđih stvari

• oštećenje školske/domske imovine • zlouporaba opojnih droga • prijetnja • vršnjački sukob (kasnijom detaljnijim ispitivanjem događaja moguće je potvrditi radi li se zaista o sukobu ili nasilju), drugo

Intervencija hitne medicinske pomoći: _____

Počinitelj/i nasilnog djela: _____

Žrtva (ako postoji, navesti i suspektne žrtve): _____

Opis cijelog događaja:

Provedeni postupci:

Potrebni daljnji koraci:

Obaviješteni: • Ravnatelj Škole, • Stručni suradnik/ci ili voditelj: _____ ,

• Razrednik • Roditelj i skrbnici svih sudionika

Ispunio/ispunila:

Zaprimio/la:

ŠKOLSKI SIGURNOSNI TIM:

Školski sigurnosni tim imenuje ravnatelj sukladno odredbama Protokola o kontroli ulaska i izlaska u školskim ustanovama. Redovitim sastancima analiziraju se potencijalne sigurnosne prijetnje i evaluaciju mjera koje se provode. Na sastanke sigurnosnog tima mogu biti pozvani predstavnici osnivača školske ustanove, policije, civilne zaštite, socijalnog rada, zdravstva i drugih relevantnih dionika ovisno o procijenjenoj potrebi.

OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA

Obrazac o prijavi nasilja među djecom i mladima, sastavni je dio Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (2024.) i predstavlja informaciju službama/ustanovama/institucijama o događaju/događajima fizičkog, psihičkog, elektroničkog ili spolnog nasilničkog ponašanja među djecom i mladima, temeljem koje se poduzimaju mjere zaštite, pomoći i rješavanju novih sukoba. Postupanje iz zaprimljenog obrasca je žurno. Obrazac se koristi u međuresornoj razmjeni informacija o nasilničkom događaju i razmjenjuju se između stručnih suradnika Škole, stručnjaka ustanova socijalne skrbi, zdravstvenih ustanova i policije. Podatci sadržani u Obrascu predstavljaju profesionalnu tajnu. Potrebno je obazrivo postupati s podacima pri čemu je potrebno voditi računa o zaštiti privatnosti i zaštiti identifikacijskih podataka. Obrazac popunjavaju ovlaštena osoba Škole (ravnatelj) i stručni suradnici pedagog i psiholog.

Ovaj Protokol donesen je na sjednici Školskog odbora Srednje tehničke prometne škole održane dana 5. ožujka 2025. godine i stupa na snagu dan nakon objave na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Škole.

KLASA: 011-03/25-02/1
UR.BROJ: 2181-335-09-25-1
U Splitu, 5. ožujka 2025.

Predsjednik Školskog odbora:

Ivo Milanović

Ovaj Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima u Srednjoj tehničkoj prometnoj školi objavljen je na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Škole dana 5. ožujka 2025. godine te stupa na snagu dana 6. ožujka 2025. godine.

Ravnatelj Škole:

Josip Balić